

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (čtvrtého senátu)

28. února 2013*

„Přezkum rozsudku T-234/11 P — Žaloba na neplatnost — Přípustnost — Lhůta k podání žaloby — Lhůta, která není stanovena ustanovením unijního práva — Pojem ‚přiměřená lhůta‘ — Výklad — Povinnost unijního soudu zohlednit veškeré okolnosti vlastní každé věci — Právo na účinnou soudní ochranu — Článek 47 Listiny základních práv Evropské unie — Ohrožení souladu unijního práva“

Ve věci C-334/12 RX-II,

jejímž předmětem je přezkum, na základě čl. 256 odst. 2 druhého pododstavce SFEU, rozsudku Tribunálu Evropské unie ze dne 19. června 2012, Arango Jaramillo a další v. EIB (T-234/11 P), vydaného v řízení

Oscar Orlando Arango Jaramillo, s bydlištěm v Lucemburku (Lucembursko),

María Esther Badiola, s bydlištěm v Lucemburku,

Marcella Bellucci, s bydlištěm v Lucemburku,

Stefan Bidiuc, s bydlištěm v Grevenmacheru (Lucembursko),

Raffaella Calvi, s bydlištěm v Schuttrange (Lucembursko),

Maria José Cerrato, s bydlištěm v Lucemburku,

Sara Confortola, s bydlištěm ve Veroně (Itálie),

Carlos D'Anglade, s bydlištěm v Lucemburku,

Nuno da Fonseca Pestana Ascenso Pires, s bydlištěm v Lucemburku,

Andrew Davie, s bydlištěm v Medernachu (Lucembursko),

Marta de Sousa e Costa Correia, s bydlištěm v Itzigu (Lucembursko),

Nausica Di Rienzo, s bydlištěm v Lucemburku,

José Manuel Fernandez Riveiro, s bydlištěm v Sandweileru (Lucembursko),

Eric Gällstad, s bydlištěm v Rameldange (Lucembursko),

Andres Gavira Etzel, s bydlištěm v Lucemburku,

* Jednací jazyk: francouzština.

Igor Greindl, s bydlištěm v Canachu (Lucembursko),
José Doramas Jorge Calderón, s bydlištěm v Lucemburku,
Monica Lledó Moreno, s bydlištěm v Sandweileru,
Antonio Lorenzo Ucha, s bydlištěm v Lucemburku,
Juan Antonio Magaña-Campos, s bydlištěm v Lucemburku,
Petia Manolova, s bydlištěm v Bereldange (Lucembursko),
Ferran Minguella Minguella, s bydlištěm v Gonderange (Lucembursko),
Barbara Mulder-Bahovec, s bydlištěm v Lucemburku,
István Papp, s bydlištěm v Lucemburku,
Stephen Richards, s bydlištěm v Blaschette (Lucembursko),
Lourdes Rodriguez Castellanos, s bydlištěm v Sandweileru,
Daniela Sacchi, s bydlištěm v Mondorf-les-Bains (Lucembursko),
Maria Teresa Sousa Coutinho da Silveira Ramos, s bydlištěm v Almargem do Bispo (Portugalsko),
Isabelle Stoffel, s bydlištěm v Mondorf-les-Bains,
Fernando Torija, s bydlištěm v Lucemburku,
María del Pilar Vargas Casasola, s bydlištěm v Lucemburku,
Carolina Vento Sánchez, s bydlištěm v Lucemburku,
Pé Verhoeven, s bydlištěm v Bruselu (Belgie),
Sabina Zajc, s bydlištěm v Conternu (Lucembursko),
Peter Zajc, s bydlištěm v Conternu,

proti

Evropské investiční bance (EIB),

SOUDNÍ DVŮR (čtvrtý senát),

ve složení L. Bay Larsen (zpravodaj), předseda senátu, J. Malenovský, U. Löhmus, M. Safjan
a A. Prechal, soudci,

generální advokát: P. Mengozzi,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za O. O. Arango Jaramilla a 34 dalších zaměstnanců Evropské investiční banky (EIB) B. Cortesem, avocat,
- za Evropskou investiční banku (EIB) C. Gómezem de la Cruz a T. Gilliamsem, jako zmocněnci,
- za portugalskou vládu L. Inez Fernandesem, jako zmocněncem,
- za Evropskou komisi J. Currалlem, H. Kraemerem a D. Martinem, jako zmocněnci,

s ohledem na článek 62a a čl. 62b první pododstavec statutu Soudního dvora Evropské unie,

po vyslechnutí generálního advokáta,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Předmětem tohoto řízení je přezkum rozsudku Tribunálu Evropské unie (kasačního senátu) ze dne 19. června 2012, Arango Jaramillo a další v. EIB (T-234/11 P, dále jen „rozsudek ze dne 19. června 2012“), kterým Tribunál zamítl kasační opravný prostředek podaný O. O. Arangem Jaramillem a 34 dalšími zaměstnanci Evropské investiční banky (EIB) (dále společně jen „dotčení zaměstnanci“) proti usnesení Soudu pro veřejnou službu Evropské unie ze dne 4. února 2011, Arango Jaramillo a další v. EIB (F-34/10, dosud nezveřejněné ve Sbírce VS), jímž byla pro opožděnost odmítnuta jejich žaloba znějící na zrušení jejich výplatních pásek za únor 2010, z nichž vyplývá rozhodnutí EIB zvýšit jejich příspěvky do důchodového systému, a na uložení povinnosti EIB nahradit jim škodu.
- 2 Přezkum se týká otázky, zda rozsudek ze dne 19. června 2012 ohrožuje jednotu nebo soulad unijního práva tím, že Tribunál Evropské unie jakožto soud rozhodující o kasačním opravném prostředku vyložil v tomto rozsudku pojem „přiměřená lhůta“ v souvislosti s podáním žaloby zaměstnanců EIB na neplatnost aktu vydaného EIB, který nepříznivě zasahuje do jejich právního postavení, jako lhůtu, jejíž překročení má automaticky za následek opožděnost žaloby, a tedy její nepřípustnost, aniž musí unijní soud zohledňovat zvláštní okolnosti daného případu, a toho, zda takový výklad uvedeného pojmu nemůže zasáhnout do práva na účinnou soudní ochranu zakotveného v článku 47 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“).

Právní rámec

Služební řád úředníků Evropské unie

- 3 Článek 91 služebního řádu úředníků Evropské unie stanovený nařízením Rady (EHS, Euratom, ESUO) č. 259/68 ze dne 29. února 1968, kterým se stanoví služební řád úředníků a pracovní řád ostatních zaměstnanců Evropských společenství a kterým se zavádějí dočasná opatření použitelná pro úředníky Komise (Úř. věst. L 56, s. 1; Zvl. vyd. 01/02, s. 5), ve znění nařízení Rady (ES, Euratom) č. 723/2004 ze dne 22. března 2004 (Úř. věst. L 124; Zvl. vyd. 01/02, s. 103, s. 1; dále jen „služební řád“), stanoví:

„1. Soudní dvůr [Evropské unie] má pravomoc rozhodovat ve všech sporech mezi Společenstvím a každou osobou, na kterou se vztahuje tento služební řád, týkajících se zákonnosti opatření, jež se osoby nepříznivě dotýkají ve smyslu čl. 90 odst. 2. [...]

2. Žaloba k Soudnímu dvoru [Evropské unie] je přípustná pouze, pokud:

- k orgánu oprávněnému ke jmenování byla předtím podána stížnost ve smyslu čl. 90 odst. 2 a ve stanovené lhůtě,
- stížnost byla zamítnuta výslovným rozhodnutím nebo rozhodnutím učiněným mlčky.

3. Žaloba podle odstavce 2 musí být podána ve lhůtě tří měsíců. [...]"

4 Podle čl. 100 odst. 3 jednacího řádu Soudu pro veřejnou službu je uvedená procesní lhůta tří měsíců prodloužena o lhůtu deseti dnů z důvodu vzdálenosti.

Pracovní řád zaměstnanců EIB

5 Dne 20. dubna 1960 přijala správní rada EIB pracovní řád zaměstnanců BEI, který byl od té doby několikrát novelizován. V článku 41 týkajícím se opravných prostředků tento řád stanoví, že unijní soudy rozhodují o žalobách týkajících se sporů mezi EIB a jejími zaměstnanci, aniž stanovuje lhůtu, ve které musí být tyto žaloby podány.

Skutečnosti předcházející přezkoumávané věci

Skutkový základ sporu

6 Dotčení zaměstnanci jsou zaměstnanci EIB.

7 Od 1. ledna 2007 jsou výplatní pásky zaměstnanců EIB editovány nikoli v tradiční listinné podobě, nýbrž na elektronickém nosiči. Poté jsou každý měsíc vkládány do informačního systému EIB „Peoplesoft“, kde do nich může každý zaměstnanec nahlédnout ze svého pracovního počítače.

8 V sobotu 13. února 2010 byly do informačního systému „Peoplesoft“ vloženy výplatní pásky za únor 2010. Po jejich srovnání s páskami za leden 2010 z nich bylo patrné zvýšení příspěvků do důchodového systému, které vyplynulo z rozhodnutí přijatých EIB v rámci reformy systému důchodového zabezpečení jejich zaměstnanců.

Usnesení ze dne 4. února 2011

9 Jak vyplývá z bodů 15 a 16 usnesení ze dne 4. února, Soud pro veřejnou službu měl za to, že lhůta pro podání žaloby uplynula dotčeným zaměstnancům dne 25. března 2010, a to vzhledem ke skutečnosti, že uvedení zaměstnanci se seznámili s obsahem výplatních pásek za únor 2010 až v pondělí 15. února 2010 a k jednotné lhůtě deseti dnů z důvodu vzdálenosti.

10 Podle bodu 17 uvedeného usnesení přitom elektronickou poštou došla žaloba dotčených zaměstnanců kanceláři Soudu pro veřejnou službu až v noci z úterý 25. května 2010 na středu 26. května 2010, konkrétně dne 26. května 2010 v 00:00 hodin.

11 Žaloba dotčených zaměstnanců zněla na zrušení jejich výplatních pásek za únor 2010 a na to, aby EIB byla uložena povinnost uhradit jim symbolické jedno euro z titulu náhrady jejich morální újmy.

12 Samostatným podáním zasláným kanceláři Soudu pro veřejnou službu navrhla EIB v souladu s článkem 78 jednacího řádu tohoto soudu, aby tento Soud rozhodl o nepřipustnosti žaloby bez jednání ve věci samé.

- 13 Usnesením ze dne 4. února 2011 odmítl uvedený Soud žalobu jako nepřijatelnou. Rozhodl, že vzhledem k tomu, že lhůta pro podání žaloby uplynula dne 25. května 2010, je žaloba dotčených zaměstnanců, která kanceláři Soudu pro veřejnou službu došla elektronickou cestou dne 26. května 2010 v 00:00 hodin, opožděná, a tedy nepřijatelná. Odmítl argumenty uvedených zaměstnanců vycházející z porušení jejich práva na účinnou soudní ochranu a z existence nahodilé události nebo zásahu vyšší moci.

Rozsudek ze dne 19. června 2012

- 14 Rozsudkem ze dne 19. června 2010 zamítl Tribunál Evropské unie kasační opravný prostředek podaný dotčenými zaměstnanci, čímž potvrdil usnesení ze dne 4. února 2011.
- 15 Zprvve v bodech 22 až 25 rozsudku ze dne 19. června 2012 uvedený Tribunál poukázal na judikaturu, podle které platí, že neexistuje-li žádný předpis, který by u sporů mezi EIB a jejími zaměstnanci stanovil lhůty pro podávání žalob, musí být takové žaloby podány v „přiměřené lhůtě“, která musí být posuzována v závislosti na okolnostech daného případu. V bodě 26 téhož rozsudku měl za to, že lhůta tří měsíců stanovená v čl. 91 odst. 3 služebního řádu úředníků pro spory mezi unijními orgány a subjekty a jejich úředníky či zaměstnanci má vzhledem k tomu, že se tyto spory svou povahou podobají čistě vnitřním sporům mezi EIB a jejími zaměstnanci, týkajícím se aktů EIB, které nepříznivě zasahují do jejich právního postavení a jejichž zrušení se domáhají, „relevantní referenční hodnotu“, takže na základě několika svých dřívějších rozsudků dospěl v bodě 27 uvedeného rozsudku k závěru, že lhůta tří měsíců musí být „v zásadě“ považována za přiměřenou.
- 16 Z toho Tribunál Evropské unie v tomtéž bodě 27 rozsudku ze dne 19. června 2012 dovodil, že „*a contrario* [...] veškeré žaloby, které zaměstnanec EIB podá po uplynutí lhůty tří měsíců, prodloužené o jednotnou lhůtu deseti dnů z důvodu vzdálenosti, je třeba v zásadě považovat za žaloby nepodané v přiměřené lhůtě [...]“. Dodal, že tento výklad *a contrario* je přijatelný, „neboť požadavku právní jistoty i nutnosti vyloučit jakoukoli diskriminaci nebo svévolné zacházení při výkonu spravedlnosti může vyhovět jen důsledné uplatňování procesněprávních norem stanovících promlčecí lhůty“.
- 17 Zadruhé v bodě 30 uvedeného rozsudku odmítl Tribunál Evropské unie argumentaci dotčených zaměstnanců, podle které Soud pro veřejnou službu nahradil uplatnění zásady dodržení přiměřené lhůty, která je z povahy věci pružná a umožňuje konkrétní poměření dotčených zájmů, konkrétní lhůtou tří měsíců, která se použije striktně a obecně. Shledal mimo jiné, že Soud pro veřejnou službu jen uplatnil „právní normu [...], která jasně a konkrétně vyplývá z výkladu *a contrario* judikatury [Tribunálu Evropské unie uvedené v bodě 27 rozsudku ze dne 19. června 2012]“ a jež konkrétně uplatňuje zásadu dodržování přiměřené lhůty na spory mezi EIB a jejími zaměstnanci, které jsou velmi podobné sporům mezi Uníí a jejími úředníky nebo zaměstnanci. Tribunál Evropské unie dodal, že „uvedená právní norma, která spočívá na obecné domněnce, podle které je lhůta tří měsíců v zásadě dostatečná, aby zaměstnanci EIB mohli posoudit legalitu jejich aktů, které nepříznivě zasahují do jejich právního postavení, a případně připravit svou žalobu“, neukládá unijnímu soudu, který ji uplatňuje, povinnost zohlednit okolnosti každého případu, zejména pak povinnost konkrétně poměřovat dotčené zájmy“.
- 18 V bodech 33 až 35 rozsudku ze dne 19. června 2012 se Tribunál Evropské unie odvolal na tuto úvahu týkající se určení lhůty pro podání žaloby k tomu, aby vyloučil jak zohlednění tvrzeného vzniku elektrické poruchy, která zpozdila odeslání návrh, tak okolnost, že EIB nesplnila svou povinnost upravit určení konkrétní lhůty pro podání žaloby, jakož i některé další zvláštní okolnosti, kterých se v projednávaném případě dovolávali dotčení zaměstnanci.
- 19 V bodech 42 a 43 uvedeného rozsudku odmítl Tribunál Evropské unie rovněž argumentaci dotčených zaměstnanců vycházející z porušení zásady proporcionality a práva na účinnou soudní ochranu.

- 20 Konečně, v bodech 51 až 58 rozsudku ze dne 19. června 2012 uvedený Tribunál zamítl důvod kasačního opravného prostředku předložený dotčenými zaměstnanci, který vycházel ze skutečnosti, že Soud pro veřejnou službu odmítl kvalifikovat okolnosti, které vedly k opožděnému podání žaloby, jako působení náhody nebo vyšší moci. V bodech 59 až 66 téhož rozsudku Tribunál Evropské unie rovněž odmítl vyhovět důvodu kasačního opravného prostředku předloženému uvedenými zaměstnanci, který vycházel ze zkrácení důkazů o působení náhody nebo vyšší moci.

Řízení před Soudním dvorem

- 21 V návaznosti na návrh prvního generálního advokáta přezkoumat rozsudek ze dne 19. června 2012 měl zvláštní senát upravený článkem 123b jednacího řádu Soudního dvora ve znění platném ke dni podání tohoto návrhu ve svém rozhodnutí ze dne 12. července 2012, Přezkum ve věci Arango Jaramillo a další v. EIB (C-334/12 RX, dále jen „rozhodnutí ze dne 12. července 2012“) za to, že je třeba provést přezkum tohoto rozsudku za účelem zjištění, zda ohrožuje jednotu nebo soulad unijního práva.
- 22 Pokud jde o předmět přezkumu, uvedené rozhodnutí ze dne 12. července 2012 identifikovalo dva konkrétní důvody přezkumu. Zaprvé je třeba zjistit, zda Tribunál, který – podobně jako Soud pro veřejnou službu – měl za to, že unijní soud při posuzování přiměřenosti lhůty, v níž zaměstnanci EIB podali žalobu na neplatnost jí vydaného aktu, který nepříznivě zasahuje do jejich právního postavení, nemusí zohledňovat zvláštní okolnosti každého případu, podal výklad, který se slučuje s judikaturou Soudního dvora, podle níž se přiměřenost lhůty, která není stanovena v primárním ani sekundárním unijním právu, posuzuje v závislosti na okolnostech vlastních každé věci.
- 23 Zadruhé je třeba zjistit, zda výklad Tribunálu Evropské unie může v důsledku toho, že na překročení lhůty pro podání žaloby, kterou nestanoví primární ani sekundární unijní právo, váže účinky promlčení, zasáhnout do práva na účinnou soudní ochranu zakotveného v článku 47 Listiny.
- 24 Za předpokladu, že by bylo třeba konstatovat, že rozsudek ze dne 19. června 2012 je stížen nesprávným právním posouzením, bude třeba posoudit, zda a případně v jakém rozsahu ohrožuje uvedený rozsudek jednotu nebo soulad unijního práva.

K otázkám, které jsou předmětem přezkumu

- 25 Úvodem je třeba konstatovat, že žádný unijní právní předpis nestanoví lhůtu, ve které musí zaměstnanec EIB podat žalobu na neplatnost jí vydaného aktu, který nepříznivě zasahuje do jeho právního postavení.
- 26 Kromě toho je třeba konstatovat, že poté, co Tribunál Evropské unie v bodech 22 až 25 rozsudku ze dne 19. června 2012 připomněl, že otázka, zda žaloba na neplatnost byla podána v „přiměřené lhůtě“, implikuje zohlednění všech okolností daného případu, prohlásil žalobu dotčených zaměstnanců za nepřijatelnou z důvodu její opožděnosti, aniž zohlednil okolnosti vlastní tomuto případu.
- 27 Tímto rozhodnutím se rovněž uvedený Tribunál odchytil od judikatury Soudního dvora týkající se pojmu „přiměřená lhůta“, přestože na ni v bodě 25 rozsudku ze dne 19. června 2012 odkázal.
- 28 Z uvedené judikatury totiž vyplývá, že pokud ustanovení unijního práva nestanoví délku řízení, musí být „přiměřenost“ lhůty, v níž orgán přijal dotčený akt, posouzena v závislosti na všech okolnostech vlastních každé věci, a zejména na významu sporu pro dotčenou osobu, složitosti věci, jakož i jednání dotčených účastníků řízení (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 15. října 2002, Limburgse Vinyl Maatschappij a další v. Komise, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P až C-252/99 P a C-254/99 P, Recueil, s. I-8375, bod 187).

- 29 V bodě 192 uvedeného rozsudku Soudní dvůr uvedl, že přiměřenost lhůty nemůže být stanovena odkazem na konkrétní maximální délku určenou abstraktním způsobem, nýbrž musí být v každém případě posouzena v závislosti na okolnostech věci.
- 30 Tato povinnost unijních orgánů a institucí dodržovat ve svých řízeních přiměřenou lhůtu, která nemůže být stanovena odkazem na konkrétní maximální délku určenou abstraktním způsobem, byla později potvrzena Soudním dvorem (viz zejména rozsudky ze dne 30. listopadu 2006, Komise v. Itálie, C-293/05, bod 25 a citovaná judikatura, jakož i rozsudek ze dne 7. dubna 2011, Řecko v. Komise, C-321/09 P, body 33 a 34).
- 31 Tento výklad pojmu „přiměřená lhůta“ není – ačkoli EIB a Evropská komise tvrdí ve svých písemných vyjádřeních opak – platný pouze tehdy, pokud se jedná o otázku určení přiměřenosti délky řízení vedeného administrativou nebo soudního řízení, pro něž pravidlo unijního práva nestanoví pevnou lhůtu.
- 32 Z judikatury Soudního dvora vyplývá, že přístup zastávaný v judikatuře uvedené v bodech 28 až 30 tohoto rozsudku je uplatňován rovněž v souvislosti s otázkou, která má přímo vliv na přípustnost žaloby, a sice s otázkou lhůty, ve které musí dotčená osoba požádat dotčený orgán o úplné znění aktu, který nebyl zveřejněn a nebyl jí ani oznámen, aby s ním byla zcela seznámena a mohla se domáhat jeho zrušení (viz usnesení ze dne 10. listopadu 2011, Agapiou Joséphidès v. Komise a EACEA, C-626/10 P, body 127, 128, 130 a 131). Konečně, v tomtéž smyslu podřizuje Soudní dvůr přípustnost návrhů na náhradu nákladů vynaložených před unijním soudem dodržení přiměřené lhůty mezi vyhlášením rozsudku, v němž byla stanovena náhrada těchto nákladů a žádosti o náhradu nákladů předložené jinému účastníku řízení (viz usnesení ze dne 21. června 1979, Diez v. Komise, 126/76 DEP, Recueil, s. 2131, bod 1).
- 33 Z výše uvedeného vyplývá, že je sice pravda, že judikatura Soudního dvora uvedená v bodech 28 a 30 tohoto rozsudku se týká otázky přiměřenosti délky řízení vedeného administrativou v případě, že žádné ustanovení unijního práva nestanoví konkrétní délku takového řízení, avšak pojem „přiměřená lhůta“ je třeba použít stejným způsobem, i pokud se jedná o žalobu nebo žádost, u níž žádné ustanovení unijního práva nestanoví lhůtu, ve které musí být tato žaloba nebo žádost podána. V obou těchto případech je unijní soud povinen zohlednit okolnosti každého případu.
- 34 Tento výklad, jenž zajišťuje jednotné použití pojmu „přiměřená lhůta“, který unijní soud používá v různých situacích, ostatně zastával Tribunál Evropské unie v judikatuře předcházející rozsudku ze dne 19. června 2012.
- 35 V bodě 47 usnesení ze dne 15. září 2010, Marcuccio v. Komise (T-157/09 P, dosud nezveřejněné ve Sbírce rozhodnutí), o němž měl Soudní dvůr za to, že není třeba jej přezkoumat (viz rozhodnutí Soudního dvora ze dne 27. října 2010, Přezkum ve věci Marcuccio v. Komise, C-478/10 RX), Tribunál Evropské unie připomněl, že jelikož platná právní úprava nestanoví lhůtu pro podání návrhu na náhradu škody vyplývající ze služebního vztahu mezi úředníkem a orgánem, kterému úředník podléhá, musí být tento návrh podán v „přiměřené lhůtě“, která se určuje s ohledem na okolnosti daného případu.
- 36 Kromě toho v bodě 58 rozsudku ze dne 6. března 2001, Dunnett a další v. EIB (T-192/99, Recueil, s. II-813), dospěl Tribunál Evropské unie k závěru, že „[n]a základě lhůt stanovených v člancích 90 a 91 služebního řádu [úředníků] musí být konstatováno, že žalobci podali svou žalobu v přiměřené lhůtě“ až po přezkumu okolností případu (pokud jde o spory mezi Evropskou centrální bankou (ECB) a jejími zaměstnanci, viz usnesení Tribunálu ze dne 11. prosince 2001, Cerafogli a další v. ECB, T-20/01, Recueil FP, s. I-A- 235 a II-1075, bod 63).

- 37 Poté, co předseda uvedeného Tribunálu v bodě 33 usnesení ze dne 6. prosince 2002, *D v. EIB* (T-275/02 R, Recueil FP, s. I-A- 259 a II-1295) připomněl, že lhůta tří měsíců musí být v zásadě považována za přiměřenou k podání žaloby na neplatnost rozhodnutí EIB a v bodě 38 téhož usnesení konstatoval, že žaloba byla v dotčené věci podána pět měsíců po přijetí napadeného rozhodnutí, dospěl k závěru o opožděnosti žaloby rovněž až po přezkumu, který jej v bodě 39 uvedeného usnesení vedl ke konstatování, že se žalobkyně nedovolávala žádné zvláštní okolnosti, která by mohla odůvodnit překročení této lhůty tří měsíců a vyvážit požadavek právní jistoty.
- 38 Je třeba uvést, že výklad pojmu „přiměřená lhůta“ provedený v bodech 33 a 34 tohoto rozsudku neimplikuje – na rozdíl od tvrzení EIB v jejím písemném vyjádření – že by legalita aktů, které tato instituce přijímá, mohla být zpochybňována bez časového omezení, neboť cílem použití tohoto pojmu v souladu s judikaturou Soudního dvora je právě vyloučit to, aby unijní soud zkoumal opodstatněnost žaloby podané ve lhůtě, která je považována za nepřiměřenou.
- 39 Provedený výklad nemůže být – na rozdíl od tvrzení EIB v jejím písemném vyjádření – vyvrácen ani rozsudkem ze dne 22. května 1990, *Parlament v. Rada* (C-70/88, Recueil, s. I-2041), ve kterém Soudní dvůr uznal, že Evropský parlament, který neměl právo podat žalobu na neplatnost podle článku 173 Smlouvy o EHS (později článek 173 ES, který se stal po změně článkem 230 ES), mu mohl podat takovou žalobu. V této věci totiž musela být taková dvouměsíční lhůta pro podání žaloby, jako je lhůta stanovena v tomto článku, nutně závazná se stejnou přísností jak pro Parlament, tak pro jiné orgány uvedené v tomto článku. V projednávaném případě, v němž článek 41 pracovního řádu zaměstnanců EIB nestanoví lhůtu pro podání žaloby, nýbrž stanoví jen příslušnost unijního soudu k rozhodování sporů mezi EIB a jejími zaměstnanci, byl Soudní dvůr vzhledem k mlčení pracovního řádu naopak povinen použít pojem „přiměřená lhůta“. Tento pojem, u něhož je třeba zohlednit veškeré okolnosti daného případu, nemůže být tedy chápán jako zvláštní promlčecí lhůta. Lhůta tří měsíců stanovena v čl. 91 odst. 3 služebního řádu úředníků se proto nemůže obdobně použít jako promlčecí lhůta na zaměstnance EIB podávající žalobu na neplatnost jí vydaného aktu, který nepříznivě zasahuje do jejich právního postavení.
- 40 Konečně, pokud jde o otázku, zda tím, že Tribunál Evropské unie spojil s překročením přiměřené lhůty, kterou mají k dispozici dotčení zaměstnanci pro podání žaloby, účinky promlčení, zasáhl do práva na účinný přezkum, je třeba připomenout, že zásada účinné soudní ochrany je obecnou zásadu unijního práva, která je v současnosti vyjádřena v článku 47 Listiny (viz rozsudek ze dne 8. prosince 2011, *KME Germany a další v. Komise*, C-389/10 P, Sb. rozh. s. I-13125, bod 119 a citovaná judikatura).
- 41 Článek 47 první pododstavec Listiny v tomto ohledu stanoví, že každý, jehož práva a svobody zaručené unijním právem byly porušeny, má za podmínek stanovených tímto článkem právo na účinné prostředky nápravy před soudem. Podle druhého pododstavce téhož článku má každý právo, aby jeho věc byla spravedlivě, veřejně a v přiměřené lhůtě projednána nezávislým a nestranným soudem, předem zřízeným zákonem.
- 42 Podle vysvětlení k tomuto článku, která v souladu s čl. 6 odst. 1 třetím pododstavcem SEU a čl. 52 odst. 7 Listiny musí být zohledněna při jejím výkladu, vychází čl. 47 první pododstavec Listiny z článku 13 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, podepsané v Římě dne 4. listopadu 1950 (dále jen „EÚLP“) a druhý pododstavec téhož článku 47 odpovídá čl. 6 odst. 1 EÚLP.
- 43 Z judikatury Evropského soudu pro lidská práva týkající se výkladu uvedeného čl. 6 odst. 1 EÚLP, na který je třeba v souladu s čl. 52 odst. 3 Listiny odkázat, vyplývá, že právo na soudní ochranu není absolutní. Využití tohoto práva je omezeno, a to zejména podmínkami přípustnosti žaloby. I když dotčené osoby musí očekávat, že tato pravidla budou použita, nesmí jejich použití jednotlivcům bránit v možnosti uplatnit dostupné prostředky nápravy (v tomto smyslu viz rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 6. prosince 2011, *Anastasakis v. Řecko*, žaloba č. 41959/08, dosud nezveřejněný ve *Sbírce rozsudků a rozhodnutí*, bod 24).

- 44 V projednávané věci, ve které není lhůta pro podání žaloby zaměstnanců EIB proti aktům, které nepříznivě zasahují do jejich právního postavení, předem stanovena pravidlem unijního práva, ani omezena v souladu s čl. 52 odst. 1 Listiny, je nesporné, že s ohledem na judikaturu Soudního dvora týkající se použití pojmu „přiměřená lhůta“ jsou dotčení zaměstnanci oprávněni očekávat nikoliv to, že Tribunál Evropské unie uplatní na jejich žalobu pevně stanovenou promlčecí lhůtu, nýbrž to, že se při posouzení přípustnosti této žaloby omezí na použití této judikatury Soudního dvora.
- 45 Toto zkreslení pojmu „přiměřená lhůta“ znemožnilo dotčeným zaměstnancům, aby hájili svá práva související s jejich odměnou prostřednictvím účinného prostředku nápravy podaného k soudu v souladu s podmínkami stanovenými v článku 47 Listiny.
- 46 S ohledem na výše uvedené je třeba mít za to, že Tribunál Evropské unie nesprávně vyložil pojem „přiměřená lhůta“ vyložený judikaturou, na niž je učiněn odkaz v bodech 28 až 30 a 32 tohoto rozsudku, a tedy zkreslil samotnou podstatu pojmu „přiměřená lhůta“ tím, že měl za to, že v projednávané věci bylo třeba uplatnit „právní pravidlo“, jehož striktní použití vedlo k řešení, jež je v rozporu s řešením vyplývajícím z jeho judikatury.

K ohrožení jednoty nebo souladu unijního práva

- 47 Tím, že měl Tribunál Evropské unie ve svém rozsudku ze dne 19. června 2012 za to, že taková lhůta pro podání žaloby, která není stanovena v primárním ani sekundárním unijním právu, jako je lhůta použitelná v případě žaloby zaměstnanců EIB na neplatnost jí vydaného aktu, který nepříznivě zasahuje do jejich právního postavení, je lhůtou tří měsíců, jejíž překročení má automaticky za následek opožděnost žaloby, a tím její nepřipustnost, provedl výklad, který není slučitelný s judikaturou Soudního dvora, podle níž musí být přiměřenost takové lhůty posouzena v závislosti na okolnostech vlastních každé věci.
- 48 Je proto třeba přezkoumat, zda a případně v jakém rozsahu ohrožuje rozsudek ze dne 19. června 2012 jednotu nebo soulad unijního práva.
- 49 V tomto ohledu je třeba zohlednit následující čtyři aspekty.
- 50 Zprvé rozsudek ze dne 19. června 2012 je prvním rozhodnutím Tribunálu Evropské unie, kterým tento soud zamítl kasační opravný prostředek podaný proti usnesení Soudu pro veřejnou službu, jímž byla z důvodu jejího opožděného podání odmítnuta jako nepřipustná žaloba na neplatnost podaná po uplynutí lhůty, aniž byly zohledněny veškeré okolnosti projednávané věci. Může tedy představovat precedens pro budoucí věci (obdobně viz rozsudek ze dne 17. prosince 2009, Přezkum ve věci M v. EMEA, C-197/09 RX-II, Sb. rozh. s. I-12033, bod 62).
- 51 Zadruhé pokud jde o pojem „přiměřená lhůta“, Tribunál Evropské unie se odchýlil od judikatury Soudního dvora, která byla uvedena zejména v bodech 28 až 30 a 32 tohoto rozsudku (viz obdobně výše uvedený rozsudek Přezkum ve věci M v. EMEA, bod 63).
- 52 Zatřetí pochybení Tribunálu Evropské unie se týká procesního pojmu, který není výlučně pojmem práva veřejné služby, nýbrž je použitelný bez ohledu na dotčenou oblast (viz obdobně výše uvedený rozsudek Přezkum ve věci M v. EMEA, bod 64).
- 53 A konečně začtvrté, pojem „přiměřená lhůta“ a zásada účinné soudní ochrany, které Tribunál Evropské unie nesprávně použil, mají důležité postavení v unijním právním řádu (obdobně viz výše uvedený rozsudek Přezkum ve věci M v. EMEA, bod 65). Zvláště pak právo na účinné prostředky nápravy před soudem zaručené článkem 47 Listiny, má podle článku 6 SEU stejnou právní sílu jako ustanovení Smluv.

- 54 S ohledem na tyto okolnosti, posuzované celkově, je třeba konstatovat, že rozsudek ze dne 19. června 2012 ohrožuje jednotu unijního práva tím, že Tribunál Evropské unie jakožto soud rozhodující o kasačním opravném prostředku vyložil pojem „přiměřená lhůta“ takovým způsobem, že žaloba dotčených zaměstnanců byla odmítnuta jako nepřípustná, aniž byly zohledněny konkrétní okolnosti případu.
- 55 Za těchto okolností zbývá přezkoumat důsledky, které je třeba vyvodit ze zjištěného ohrožení souladu unijního práva.
- 56 Článek 62b první pododstavec statutu Soudního dvora Evropské unie stanoví, že shledá-li Soudní dvůr, že rozhodnutí Tribunálu ohrožuje soulad unijního práva, vrátí případ Tribunálu, který je vázán právním názorem Soudního dvora. Když Soudní dvůr vrátí věc, může kromě toho určit účinky rozhodnutí Tribunálu, které jsou pro účastníky řízení zachovány. Soudní dvůr může výjimečně rozhodnout s konečnou platností, pokud řešení sporu vyplývá, s přihlédnutím k výsledku přezkumu, ze skutkových zjištění, na nichž se zakládá rozhodnutí Tribunálu.
- 57 Z toho vyplývá, že se Soudní dvůr nemůže omezit na zjištění, že je ohrožen soulad nebo jednotu unijního práva, aniž by vyvodil z tohoto zjištění důsledky pro dotčený spor. V projednávaném případě je třeba z důvodu uvedeného v bodě 54 tohoto rozsudku zrušit rozsudek ze dne 19. června 2012.
- 58 Vzhledem k tomu, že ohrožení souladu unijního práva vyplývá v projednávané věci z nesprávného výkladu pojmu „přiměřená lhůta“ a z přehlédnutí práva na účinnou soudní ochranu, nevyplývá konečné řešení otázky přípustnosti žaloby dotčených zaměstnanců ze skutkových zjištění, na kterých je založen rozsudek ze dne 19. června 2012, a proto Soudní dvůr nemůže v souladu s čl. 62b prvním pododstavcem třetí větou statutu Soudního dvora rozhodnout s konečnou platností.
- 59 Je proto třeba vrátit věc Tribunálu Evropské unie, a nikoli – jak tvrdili dotčení zaměstnanci – Soudu pro veřejnou službu, aby s ohledem na veškeré okolnosti vlastní věci posoudil přiměřenost lhůty, ve které tito zaměstnanci podali žalobu k Soudu pro veřejnou službu.

K nákladům řízení

- 60 Podle čl. 195 odst. 6 jednacího řádu Soudního dvora platí, že pokud bylo rozhodnutí Tribunálu, které je předmětem přezkumu, vydáno podle čl. 256 odst. 2 SFEU, rozhodne Soudní dvůr o nákladech řízení.
- 61 Vzhledem k tomu, že neexistují zvláštní pravidla upravující rozdělení nákladů v přezkumném řízení, je třeba rozhodnout, že zúčastnění, kteří jsou uvedeni v článku 23 statutu Soudního dvora, jakož i účastníci řízení před Tribunálem Evropské unie, kteří předložili Soudnímu dvoru spisy nebo písemná vyjádření k otázkám, jež byly předmětem přezkumu, musí nést vlastní náklady tohoto řízení.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (čtvrtý senát) rozhodl takto:

- 1) **Rozsudek Tribunálu Evropské unie (kasačního senátu) ze dne 19. června 2012, Arango Jaramillo a další v. EIB (T-234/11 P) ohrožuje soulad unijního práva tím, že uvedený Tribunál jakožto soud rozhodující o kasačním opravném prostředku vyložil pojem „přiměřená lhůta“ v kontextu podání žaloby zaměstnanců Evropské investiční banky (EIB) na neplatnost jí vydaného aktu, který nepříznivě zasahuje do jejich právního postavení, jako lhůtu tří měsíců, jejíž překročení má automaticky za následek opožděnost žaloby, a tudíž její nepřípustnost, aniž byl unijní soud povinen zohlednit okolnosti projednávané věci.**
- 2) **Uvedený rozsudek Tribunálu Evropské unie se zrušuje.**

- 3) **Věc se vrací Tribunálu Evropské unie.**
- 4) **Shora uvedení Oscar Orlando Arango Jaramillo a 34 dalších zaměstnanců Evropské investiční banky, jakož i uvedená banka, Portugalská republika a Evropská komise ponесou vlastní náklady přezkumného řízení.**

Podpisy.